

Сенько О.В.

*д.е.н., професор кафедри менеджменту
та економіки морського транспорту
Національного університету «Одеська морська академія»*

ЕФЕКТИВНІСТЬ СУДНОПЛАВСТВА ЗА КРИТЕРІЯМИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ТА РЕСУРСНОСТІ

Розвиток судноплавства та основних підрозділів морської транспортної індустрії ґрунтується на пріоритеті підприємницької оцінки ризику та ефективності процесів капіталізації грошових потоків. Головним же стає досягнення збалансованого стану за критеріями результативності функціонування з одного боку та використання усіх видів ресурсів з іншого, тобто ресурсності судноплавства.

Параметри морського транспорту як економічної категорії розглядаються у формі найважливіших величин, що характеризують стан країни в глобальному ринку морської торгівлі. Серед них виділяються: частка морського транспорту у формуванні позитивного сальдо рахунку поточних платежів, рівень транспортної (фрахтової) незалежності зовнішньої торгівлі, загальний дефайт і його техніко-економічний рівень, величина і якісні сторони провізної і пропускну здатності флоту й портів, частка сегмента ринку праці моряків тощо.

В умовах відносної збалансованості темпів глобального економічного зростання і його підтримання ефективною діяльністю морської транспортної індустрії проблемою залишається удосконалення методологічних основ управління параметрами та критеріями розвитку торгового флоту. У цьому аспекті ні національна, ні світова практика не містять вирішення питання нормалізації стану підрозділів виробничого та транспортного потенціалу на основі збалансованої алокації й реального позиціонування в міжнародному поділі праці.

Ефективність функціонування судноплавних компаній и судноплавства у цілому пов'язана с великим обсягом капіталовкладень. Тому формування ефективності у цьому сегменті світової економіки пов'язана з формуванням інвестиційних проєктів у сфері торговельного судноплавства, що вимагають комплексного підходу та глибокого аналізу різних факторів. Серед факторів які впливають на рівень інвестиційної привабливості насамперед ринкові умови, технічну оснащеність суден, міжнародні правові норми, екологічні вимоги [1]. Інвестиційні проєкти у морській індустрії можуть включати будівництво нових суден, модернізацію та ремонт існуючого флоту, розвиток

інфраструктури портів та терміналів, впровадження новітніх технологій та систем управління, а також розвиток логістичних та транспортних послуг.

Інвестиції у сучасний та ефективний флот, інфраструктуру портів та терміналів, а також новітні технології та сучасний менеджмент є необхідними для підтримки конкурентоспроможності та розвитку судноплавства.

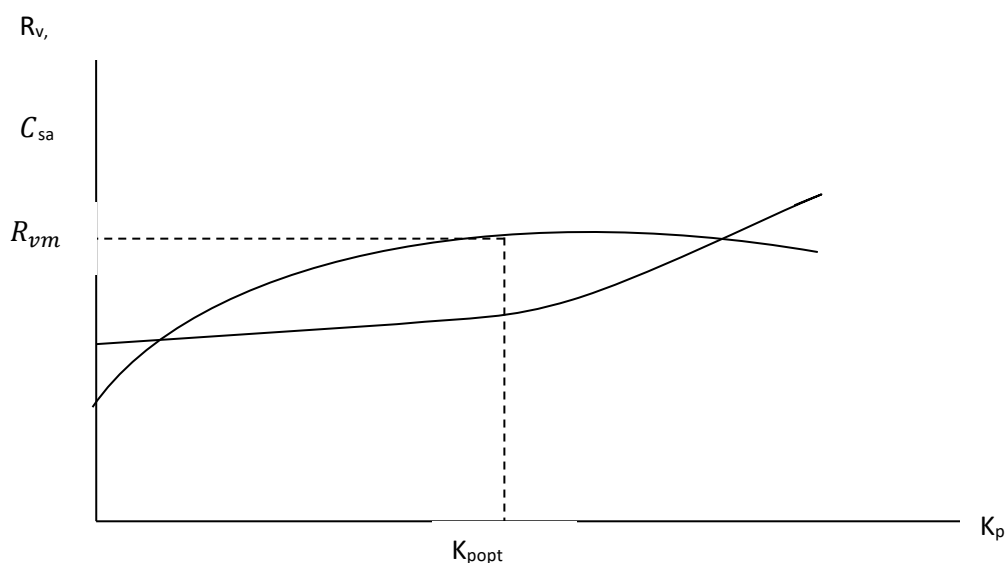
В той же час високі витрати на будівництво та утримання суден, ризики, пов'язані зі змінами в міжнародних правових нормах та екологічних вимогах, нестабільність на світових ринках може ускладнити реалізацію інвестиційних проектів.

Однак, для ефективного функціонування судноплавства важливим є співвідношення наявних ресурсів з одного боку та результативність з іншого[2].

У загальному вигляді існує оптимальне співвідношення результатів і ресурсів, яке відображає об'єктивність становища судноплавної компанії в сегменті спеціалізованого судноплавного бізнесу (рис.1). При цьому необхідно враховувати, що водний простір є специфічним унікальним виробничим середовищем, що потребує вищої надійності транспортних суден та високої кваліфікації моряків, які працюють у складних умовах. Практика традиційних морських держав підтверджує необхідність раннього початку підготовки моряків. Професіоналізм, що формується протягом усього періоду роботи у морі, особливо в умовах постійного ускладнення конструкції транспортних суден з позиції безпеки та управління функціональною діяльністю.

Критеріальним параметром часу позиціонування та переходу на наступний інноваційний рівень стає оптимізація ресурсного забезпечення для подальшого етапу розвитку [3, 103 стор]. Саме час досягнення максимального грошового потоку має визначати менеджерські рішення щодо розвитку, а не період спаду, як це традиційно реалізується. Цей підхід забезпечує пріоритетність позиціонування на основі відповідності техніко-економічного рівня судів

конкурентним

вимогам.

Рисунок 1. Збалансованість капіталовідачі і вартості активів комплексу траншшипменту

Отже, управління розвитком спеціалізованих та інших форм транспортного мореплавання та конкурентного обслуговування вантажопотоків має відповідати вимогам максимізації питомої віддачі потенціалу судноплавної компанії $rvc = f(K_p)$.

Саме ця умова, зумовлюючи вимоги до вибору та реалізації стратегії розвитку національного сегменту траншшипменту, стає найбільш складною у реалізації. По-перше, постійно зростає вартість будівництва суден. По-друге, головною проблемою стає визначення адекватності якості комплексу послуг та їх оцінки з боку споживачів (вантажовласників).

Список використаних джерел:

1. Allianz (2022). Impact of Ukraine war on Global shipping. Safety and Shipping Review 2022, May 2022.
2. Allen J (2022). Who's Building the Alternative Fuel Capable Orderbook? Clarksons Shipping Intelligence
3. L.A. Pavlovska, L.V. Petrychenko Одеський національний морський університет Проблеми річкового судноплавства в Україні Розвиток методів управління та господарювання на транспорті, (3(64), 94-106. <https://doi.org/10.31375/2226-1915-2018-3-94-106>